

Vedrørende forespørgsel fra Socialministeriets departement om en udtalelse om visse sider ved forslag til folketingsbeslutning om socialt opsøgende arbejde og socialt projektarbejde (B 50)

Ad forslagens pkt. 1:

»Fremskudt socialt arbejde« i form af lokale rådgivnings- og informationscentre, inkl. opsøgende arbejde på gadeplan, vinder utvivlsomt en stadig større udbredelse inden for socialsektoren, til dels med overlapninger til især undervisnings- og kultursektorerne. I en række tilfælde vil sådanne initiativer relativt nemt kunne adskilles fra det administrative arbejde, især hvor de i offentligt regi er udskilt i en separat (om end ofte relativt uformel) institutionel form med separate budgetter og selvstændig normering m.v. Det samme gør sig gældende dér, hvor initiativerne foregår i privat regi. Adskillelsesproblemet er noget mere uoverskueligt dér, hvor rådgivnings- og vejledningsinitiativerne har udgangspunkt i socialforvaltningernes område- eller lokalkontorer, f.eks. ved udgående miljøarbejdere, opsøgende virksomhed over for specielle grupper osv. Skal foreslaget gennemføres, må dette adskillelsesproblem utvivlsomt undersøges nærmere.

Ad forslagens pkt. 2:

Selv om det måske er lidt uklart, hvorledes disse »uformelle aktivitetssteder« i sig selv skal defineres og afgrænses, er der ingen tvivl om, at der i øjeblikket foregår en (nødvendig) ekspansion i antallet af »værsteder«, »kontakt- og genbrugscentre«, social-kulturelle mødesteder i lokalområderne osv., ikke mindst med de hjem- og arbejdsløse, førtidspensionister og bistandsklienter som målgrupper. Behovet for sådanne »steder« gør sig i øvrigt ikke kun gældende i de større bysamfund, men også i de mindre byer og befolkningscentre. I de fleste tilfælde synes det relativt uproblematisk at adskille sådanne aktiviteter fra (det kommunale) administrative arbejde, fordi de i overvejende grad er selvstændigt organiserede.

Der er imidlertid et andet problem, der måske ligger lidt på siden af ministeriets forespørgsel, men som vi alligevel vil berøre: En væsentlig del af de aktiviteter, som pkt. 2 omfatter, gennemføres i dag af diverse private organisationer og initiativgrupper med ressourcer, der kombinerer frivilligt arbejde, indsamlede og indtjente midler, diverse former for kommunal støtte (ofte lokaler og lign.), samt støtte fra forskellige fonde og puljer (ikke mindst fattigdomsmidlerne). En overgang til 50 pct. statsrefusion (formentlig via en kommunal mellemkomst) vil næsten uvægerligt indebære en forøget offentlig kontrol (bl.a. budget- og regnskabsmæssigt) samt tendenser til en »kommunalisering«, der kan betyde en indskrænkning af de frihedsgrader og den uformelle bevægelighed, der i dag karakteriserer aktiviteterne, og som er en væsentlig forudsætning for deres succes.

Ad forslagens pkt. 3:

Forsøgs- og projektarbejde som en integrerende del af det sociale arbejde og ikke kun som (forbigående) led i en omstillingsproces vil formentlig i en øgende udstrækning karakterisere det sociale arbejdes organisationsformer. Der er al grund til at overveje, hvorledes disse tendenser kan bibeholdes og styrkes, overvejes, der i øvrigt allerede er i gang bl.a. i forbindelse med SUM-programmets efterhånden intensiverede erfaringsopsamlings- og formidlingsfunktioner. Der er også al grund til at overveje, hvorledes sociale projekter skal undgå den klientgørelse og bureaukratisering, der bl.a. knytter sig til en klientbevillingsfinansiering.

Forslaget om en 50 pct. statsrefusion til projektarbejde med socialt særlig truede grupper rejser imidlertid spørgsmålet om, hvorledes man skal undgå, at dele af det sociale arbejde